

Justis- og beredskapsdepartementet

Vår ref: RPU
Vår dato: 02.08.2018
Deres ref: 18/2839
Deres dato: 29.05.18

Høringssvar – Forslag til endring i utlendingsloven § 27 b om karantene ved utnyttelse av au pair-ordningen – Jussformidlingen

Vi viser til høringsnotat datert den 29.05.18, hvor det bes om høringsinstansenes syn på de foreslalte endringer av utlendingsloven § 27 b om karantenetid ved brudd på vilkårene for oppholdstillatelse til au pair.

Departementet foreslår å endre adgangen i utlendingsloven til å fatte vedtak om karantenetid fra 1, 2 og 5 år, til 1, 2, 5 år og varig. Jussformidlingen ønsker å knytte noen bemerkninger til forslaget.

1. Viktigheten og virkningen av en lang karantenetid og et strengt lovverk

Det er helt sentralt at brudd på vilkårene for au pair-ordningen håndheves strengt. Gruppen som blir rammet har ofte liten kjennskap til språket, lovverket og har et lite nettverk i Norge. Motsetningsvis har det tradisjonelt vært, og er, en ressurssterk gruppe som er vertsfamilier for au pairene. Dette styrkeforholdet viser viktigheten av et strengt regelverk. Au pairenes forutsetning innebærer at det vil være vanskelig å melde om brudd. Vertsfamilienes forutsetning innebærer at de har, eller i alle tilfeller bør ha, en mye sterkere bakgrunn for kjenne til lovverket. Styrkeforholdet vil dermed også innebære at utnyttelse av au pairer er vanskelig å oppdage. Det bør derfor være klare regler når brudd først kartlegges i slike saker. Tradisjonelt har vi strenge regler for utnyttelse av svakere grupper. Dette bør også gjelde her.

Vi ser en samfunnsendring der tanken om ordningen skiller seg sterkt fra det kulturutveklingsformålet ordningen opprinnelig skulle bygge på. Dette da ordningen gjerne omtales som en arbeidsordning istedenfor et kulturutvekslingsprogram. Utviklingen taler i retning mot at ordningen i større grad enn før blir utnyttet. Generelt i samfunnet er bruk av utenlandsk arbeidskraft, og utnyttingen av denne, et voksende problem. Dette viser behovet for et strengt regelverk.

For at lovverket skal ha en preventiv effekt, bør brudd medføre strenge sanksjoner. Ettersom tilfellene også er vanskelig å oppdage, er forebygging særlig viktig for å hindre brudd. Det må i denne sammenhengen tydeliggjøres at å miste muligheten for å ha au pair, hverken kan anses som en inngripende eller svært streng sanksjon for vertsfamilien. Sett i lys av samfunnsproblemene grove brudd innebærer, og hvor inngripende brudd er for den enkelte au pair, må det være en sentral lovgiveroppgave å skape et klart regelverk som sikrer lett

håndheving i slike situasjoner. Særlig for denne gruppen, og disse overtredelsene, bør lovgiver sikre at håndhevingslLovverket ikke inneholder sovende paragrafer.

2. Jussformidlingens bemerkninger til forslaget

Jussformidlingen er positive til at det innføres strengere karantener ved brudd på ordningen, men mener forslaget ikke går langt nok.

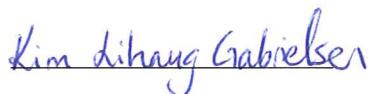
Sett i lys av hvor inngrifende brudd er for den enkelte, mot hvor lite inngrifende karantene er for vertsfamiliene og viktigheten av et preventivt regelverk, mener Jussformidlingen at varig karantene bør være hovedregelen. Karantenevirkningen aktualiseres uansett når man har begått grove eller gjentatte brudd. Hvor lang karantenetid som skal tillegges, vil da måtte vurderes i hvert tilfelle. Dersom det først kan påvises grove brudd, på et felt der brudd i utgangspunktet er vanskelig å oppdage, bør lovverket ha klare konsekvenser. I denne vurderingen vil dessuten alternativet «varig» være forbeholdt de groveste tilfeller av brudd på regelverket.

Vi mener at en hovedregel om varig karantenetid vil være særlig forebyggende og ha en preventiv effekt. Sett i lys av de nevnte forhold, er det behov for å sette klare rammer og konsekvenser for overtredelse. En slik hovedregel vil dessuten være tidsbesparende og være en signalbestemmelse som tydeliggjør samfunnets ønske om å beskytte denne gruppen og sikre gruppens rettigheter.

Gjennom en hovedregel om varig karantene, kan lovverket heller åpne for at vertsfamilier etter en viss periode kan søke seg tilbake til ordningen. Dermed kan man i større grad kontrollere om karanteniden fungerer, samtidig som karantenen vil medføre en aktivitetsplikt for de som virkelig ønsker å være vertsfamilie.

3. Oppsummert

Oppsummert stiller Jussformidlingen seg positivt til den foreslalte endringen i utlendingsloven § 27 b, da den medfører strengere sanksjoner ved brudd på au pair-ordningen og et mer preventivt regelverk. Vi mener imidlertid at varig karantene bør være hovedregelen, for å sikre et enda mer effektivt og forebyggende regelverk.

Kim Lihaug Gabrielsen
Daglig leder

Julie Mørdré
Leder for Rettspolitisk utvalg